

Memorial de culpes

Quan la televisió va començar la seva trajectòria triomfal, jo vivia a Mèxic, durant un exili que se'm va fer llarguíssim. Quan parlo dels inicis de la TV no em refereixo pas a l'invent (ja feia temps que el comú dels mortals en teníem notícia), sinó a la seva comercialització, que va constituir un èxit fulgurant.

Entre els intel·lectuals exiliats, catalans i espanyols, i entre els mexicans d'un cert nivell cultural, la TV no fou acollida amb entusiasme. Fou objecte de crítiques acerbes i més d'una persona il·lustre va augurar que no contribuiria al progrés, sinó tot el contrari. Era corrent sentir dir a representants de les arts i de les lletres que els nous aparells, que ja es podien adquirir amb facilitats de pagament, no entrarien mai dels mais a casa seva. Després, ja s'ha vist el que ha passat...

Jo, emparant-me en la meua condició de treballador descon-

gut, discrepava. Creia que la TV ens ajudaria a fer passos endavant, que posaria a l'abast general una capacitat informativa i unes possibilitats didàctiques dignes de tenir en compte. Durant anys, i fins i tot de retorn a Catalunya, he defensat aquest punt de vista amb una bona fe que no ha tingut la sort que n'esperava.

Actualment, el meu concepte de la TV travessa una forta crisi. Com que és molt humà carregar els neulers als altres, m'inclino a creure que, una bona part de la culpa, la tenen aquestes sèries americanes de parla hispana. El seu èxit és innegable i repeteix allò que "passava" abans de les cançons lleugeres: que les cantaven alhora, amb idèntica emoció, les minyones i les senyores. Ara, aquesta irritant ferida social tendeix a cicatritzar-se i ja no hi

ha ben bé minyones ni ben bé senyores, en el sentit que se'ls donava encara no fa mig segle. Ja no es canta com abans, de cambra a cambra i de celobert a celobert, però les pantalles de la TV exerceixen una semblant missió igualadora, centrada en l'actualitat en capes de distinta formació cultural. Sense haver de recórrer a la lluita de classes, ens anem tornant una mica més brètols. I —cal dir-ho tot— sense lluita de sexes, perquè els homes, a vegades de cua d'ull i a vegades enduts per contagi familiar, també van sucumbint a això que en castellà se'n diu *culebrones* i que en català encara no té nom. Això, això: sense proposar-m'ho, he trobat l'expressió justa. És una cosa que no té nom.

Pere Calders